

LektorKlett

Gramatyka błyskawicznie

francuski

tylko
9,99 zł

Rodzajnik

Rodzajnik określony

	l. poj.	l. mn.
rodz. męski	le restaurant l'arbre* l'hôtel*	les restaurants les arbres** les hôtels**
rodz. żeński	la baguette l'erreur* l'heure*	les baguettes les erreurs** les heures**

* Przed samogłoską i h niemym **le** i **la** zmienia się w **l'**.

** Przed samogłoską i h niemym rodzajnik łączy się w wymowie ze stojącym po nim słówkiem.

Użycie rodzajnika określonego

Rodzajnik określony pojawia się przed:

- nazwami krajów: **La** Belgique est en Europe.
Belgia leży w Europie.
- nazwiskami rodzin: **Les** Schmidt arrivent demain.
Schmidtowie przyjeżdżają jutro.
- tytułami zawodowymi: **Le** docteur Meunier est en vacances. – *Doktor Meunier jest na urlopie.*
- dniami tygodnia (gdymy chcemy wyrazić stały zwyczaj): **Le** dimanche, je vais au marché.
W niedziele chodzę na targ.
- częściami ciała: Elle a **les** yeux bleus.
- po czasownikach *apprendre, adorer, aimer, détester, préférer*:
J'apprends le français car j'adore le Québec.

Przyimki à i de z rodzajnikiem określonym

à + le = au	de + le = du
à + les = aux	de + les = des

Rodzajnik nieokreślony

	l. poj.	l. mn.
rodz. męski	un vélo un homme	des vélos des hommes*
rodz. żeński	une bicyclette une orange	des bicyclettes des oranges*

* Przed samogłoską i h niemym rodzajnik łączy się w wymowie ze stojącym po nim słówkiem.

Vous avez **des** chambres avec vue sur la mer?
Czy macie pokoje z widokiem na morze?

Rodzajnik cząstkowy

	l. poj.	l. mn.
rodz. męski	du pain de l'œuf*	des glaçons
rodz. żeński	de la farine de l'huile*	des tomates

* Przed samogłoską i h niemym **le** i **la** zmienia się w **l'**.

Rodzajnik cząstkowy pojawia się przed rzeczownikami oznaczającymi substancje:

Pour l'apéritif, j'achète **du** vin, **de la** bière, **de l'eau** gazeuse et **des** cacahuètes.
Na aperitif kupię wina i piwa.

Rodzajnik cząstkowy często pojawia się po **avec**,

... a także w utartych zwrotach:
faire **du** sport/faire **du** foot – *uprawiać sport/footing*,
jouer **du** piano – *grać na pianinie*,
avoir **de la** chance – *mieć szczęście*.

Po przeczeniu zamiast rodzajnika cząstkowego pojawia się **ne**.

Je **ne** mange **pas de** croissants.
Nie jem rogalików.

Określenia ilości z de

określenie ilości + **de** + rzeczownik bez rodzajnika

Il faut un litre **de** lait, une bouteille **d'**huile et un kilo **de** pommes.

beaucoup de
un peu de + rzeczownik bez rodzajnika
assez de

Le matin, je bois **beaucoup d'**eau et le soir, je prends **un peu de** vin.

Rzeczownik

Rodzaj w odniesieniu do osób

Końcówki regularne

rodz. męski	rodz. żeński
un étudiant	une étudiante
un employé	une employée

Rzeczowniki oznaczające osoby płci żeńskiej bardzo często kończą się na **-e**.

Inne końcówki

rodz. męski	rodz. żeński
-an un paysan	-anne une paysanne
-er un boulanger	-ère une boulangère
-eur un vendeur	-euse une vendeuse
un pêcheur	Ale: une pécheresse
-ien un informaticien	-ienne une informaticienne
-in un voisin	-ine une voisine
un copain	Ale: une copine
-on un champion	-onne une championne
-teur un directeur	-trice une directrice

Wiele rzeczowników ma taką samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego. Można je rozróżnić tylko po rodzaju: **un/une** élève, **un/une** enfant, **un/une** secrétaire.

Niektóre rzeczowniki nie mają formy żeńskiej: **un** professeur, **un** médecin, **un** écrivain.

Wyjątki: un homme/une femme, un garçon/une fille, un frère/une sœur.

Rodzaj w odniesieniu do rzeczy i zjawisk

Najlepiej uczyć się słówek wraz z odpowiednimi rodzajnikami, w ten sposób zawsze wiemy, jaki jest ich rodzaj gramatyczny:

la place – *miejsce*, **le** chocolat – *czekolada*,
la bière – *piwo*.

Rzeczownikami **rodzaju męskiego** są:

- dni tygodnia: **le** samedi, **le** dimanche
 - pory roku: **l'**été, **le** printemps
 - kierunki na mapie: **le** nord, **l'**ouest
 - języki: **le** portugais, **le** hollandais
 - drzewa: **le** sapin, **le** chêne
 - metale: **l'**or, **le** fer
 - środki transportu: **l'**avion, **le** train
- wyjątki:* la voiture, la moto

a także rzeczowniki z następującymi końcówkami:

- al:** le journal, le signal
- et:** le billet, le ticket
- ail:** le travail, le rail
- ier:** le métier, le cahier
- ment:** le management, le gouvernement

Rzeczownikami **rodzaju żeńskiego** są:

- kraje: **la** France *wyjątki:* le Luxembourg, le Canada
- rzeki: **la** Garonne *wyjątki:* le Rhône, le Rhin

- przedmioty nauczania: **la** géographie
wyjątek: le droit – *prawo*
- marki samochodów: **la** Renault Mégane

a także rzeczowniki z następującymi końcówkami:

- ance:** la confiance, la finance
- ence:** la différence, la référence
- ette:** la disquette, la baguette
- sion:** la télévision, la mission
- tion:** la traduction, la sensation

Liczba mnoga rzeczowników

Tworzenie regularne

Liczbę mnogą tworzymy, dodając końcówkę **-s**:
le livre – les livres, la page – les pages.

Niektóre rzeczowniki mają wyłącznie liczbę mnogą:
les gens, **les** archives, **les** toilettes.

Rzeczowniki kończące się w liczbie pojedynczej na **-s**, **-x**, **-z** w liczbie mnogiej wyglądają dokładnie tak samo:
le cas – les cas, le prix – les prix, le gaz – les gaz.

Tworzenie nieregularne

l. poj.	l. mn.
-al le journal	-aux les journaux
le bal	ale: les bals
-ail le travail	-aux les travaux
le détail	ale: les détails
-eau le gâteau	-eaux les gâteaux
-eu le jeu	-eux les jeux
le pneu	ale: les pneus
-ou le caillou	-oux les cailloux*
le cou	ale: les cous

* Tylko siedem rzeczowników kończących się w liczbie pojedynczej na **-ou** tworzy liczbę mnogą z końcówką **-oux**:
bijou/x, chou/x, hibou/x, caillou/x, genou/x, joujou/x, pou/x.

Uwaga, wyjątki!

l'œil – les yeux, Madame – Mesdames,
Monsieur – Messieurs

Konstrukcje odpowiadające przypadkom

W języku francuskim nie istnieją przypadki. Aby wyrazić to samo, co w języku polskim za pomocą przypadków, musimy użyć odpowiedniego przyimka lub zwrócić uwagę na miejsce danego rzeczownika w zdaniu.

Mianownik:	La voiture est puissante.
Dopełniacz:	Elle adore cette voiture .
Celownik:	C'est la voiture de Céline .
Biernik:	Il offre la voiture à sa femme .

Odpowiednikiem biernika jest dopełnienie bliższe, zaś dopełniacza i celownika dopełnienie dalsze. Użycie dopełnienia bliższego i dalszego uzależnione jest od czasownika:

- dopełnienie bliższe – po takich czasownikach jak *aider, écouter, remercier, croire, suivre*:
Elle aide **les touristes** à trouver la cathédrale.
Pomaga turystom znaleźć katedrę.
- dopełnienie dalsze z przyimkiem **à** – po takich czasownikach jak *demander, parler, penser, téléphoner, répondre, s'intéresser, réfléchir*:
Je téléphone **à ma mère**. – *Dzwonię do mojej matki.*
- dopełnienie dalsze z przyimkiem **de** – po takich czasownikach jak *rêver, s'apercevoir, s'occuper, se souvenir*:
Je ne me souviens plus **de son nom**.
Nie pamiętam już jej nazwiska.